

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 25. júla 2008*

Vo veci C-152/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Španielsko) z 24. októbra 2007 a doručený Súdnemu dvoru 15. apríla 2008, ktorý súvisí s konaním:

Real Sociedad de Fútbol SAD,

Nihat Kahveci

proti

Consejo Superior de Deportes,

Real Federación Española de Fútbol,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory A. Tizzano, sudcovia M. Ilešič (spravodajca)
a E. Levits,

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na to, že Súdny dvor má v súlade s článkom 104 ods. 3 prvým pododsekom svojho rokovacieho poriadku v úmysle rozhodnúť odôvodneným uznesením,

po vypočutí generálneho advokáta,

vydal toto

Uznesenie

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 37 dodatkového protokolu podpísaného 23. novembra 1970 v Bruseli a uzavretého,

schváleného a potvrdeného v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, s. 1; Mim. vyd. 11/011, s. 41, ďalej len „dodatkový protokol“), pripojeného k Dohode o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou, ako aj členskými štátmi EHS a Spoločenstvom, uzavretej, schválenej a potvrdennej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10, ďalej len „Dohoda o pridružení“).

- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Real Sociedad de Fútbol SAD a pánom Kahveci na jednej strane a Consejo Superior de Deportes a Real Federación Española de Fútbol (španielsky futbalový zväz, ďalej len „RFEF“) na druhej strane, týkajúceho sa športovej právnej úpravy obmedzujúcej počet hráčov tretích štátov, ktorí môžu nastúpiť v národných súťažiach.

Právny rámec

- 3 V súlade so svojím článkom 2 ods. 1 Dohoda o pridružení má za cieľ podporovať stále a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami. Na tieto účely Dohoda o pridružení zahŕňa prípravnú etapu, ktorá umožní Tureckej republike posilniť jej ekonomiku s pomocou Spoločenstva (článok 3), prechodnú etapu, počas ktorej je zabezpečené progresívne zavedenie colnej únie a zblížovanie hospodárskych politík (článok 4), a záverečnú etapu, ktorá je založená na existencii colnej únie a zahŕňa posilňovanie koordinácie hospodárskych politík (článok 5).

4 Článok 6 Dohody o pridružení znie takto:

„Na zabezpečenie uplatnenia a postupného rozvoja asociačného režimu zmluvné strany vytvoria asociačnú radu, ktorá bude konať v rámci právomocí, ktoré jej boli zverené v dohode“. [*neoficiálny preklad*]

5 Článok 9 Dohody o pridružení znie:

„Zmluvné strany uznávajú, že v rámci uplatnenia dohody a v súlade s prípadnými osobitnými ustanoveniami prijatými pri uplatnení článku 8 je zakázaná akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti v súlade so zásadou uvedenou v článku 7 Zmluvy o založení Spoločenstva“. [*neoficiálny preklad*]

6 Dodatkový protokol, ktorý je podľa jeho článku 62 neoddeliteľnou súčasťou Dohody o pridružení, vo svojom článku 1 stanovuje podmienky, mechanizmy a časové harmonogramy realizácie prechodnej etapy uvedené v článku 4 uvedenej dohody.

7 Podľa článku 37 dodatkového protokolu:

„Pokiaľ ide o pracovné podmienky a o odmeňovanie, pravidiel, ktoré každý členský štát uplatňuje na pracovníkov s tureckou štátnou príslušnosťou zamestnaných v spoločenstve, nesmú byť diskriminačné na základe národnosti [štátnej príslušnosti — *neoficiálny preklad*] medzi takýmito pracovníkmi a pracovníkmi, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov spoločenstva.“

8 Článok 39 ods. 1 dodatkového protokolu znie takto:

„Pred ukončením prvého roku nadobudnutia platnosti tohto protokolu Asociačná rada prijme opatrenia týkajúce sa sociálneho zabezpečenia pracovníkov tureckej štátnej príslušnosti pohybujúcich sa v rámci spoločenstva a ich rodín s trvalým pobytom v spoločenstve“.

9 Rozhodnutie asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie vo svojom článku 10 ods. 1 stanovuje:

„Členské štáty Spoločenstva priznajú tureckým pracovníkom, ktorí sú súčasťou ich legálneho trhu práce, zaobchádzanie, pokiaľ ide o odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky, bez akejkoľvek diskriminácie na základe štátnej príslušnosti vo vzťahu k pracovníkom Spoločenstva.“ [*neoficiálny preklad*]

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 Pán Kahveci je turecký štátny príslušník s bydliskom v Španielsku, v ktorom má povolenie na pobyt a pracovné povolenie. Keďže bol na základe zmluvy s klubom Real Sociedad de Fútbol SAD angažovaný ako profesionálny futbalový hráč, získal federálnu licenciю hráča, ktorý nie je štátnym príslušníkom Spoločenstva.

11 Pán Kahveci prostredníctvom uvedeného klubu predložil RFEF žiadosť, aby nahradila licenciou, ktorú získal, licenciou profesionálneho hráča zhodnou s licenciami hráčov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi Spoločenstva. Na podporu tejto žiadosti uviedol Dohodu o pridružení a dodatkový protokol.

12 Podľa článku 129 všeobecného nariadenia RFEF licencia futbalového profesionálneho hráča je dokladom tohto zväzu, ktorý mu umožňuje tento šport vykonávať ako registrovanému hráčovi klubu a na základe ktorej sa môže zúčastniť na zápasoch a oficiálnych súťažiach ako hráč určitého klubu.

13 Článok 173 všeobecného nariadenia znie:

„Všeobecnou podmienkou, ktorú musia spĺňať futbaloví hráči, aby mohli byť zapísaní a aby im bola vydaná licencia profesionálnych hráčov, je španielska štátna príslušnosť alebo štátna príslušnosť niektorej z krajín Európskej únie alebo Európskeho hospodárskeho priestoru, čím nie sú dotknuté výnimky stanovené v tomto nariadení.“

14 Článok 176 ods. 1 všeobecného nariadenia stanovuje:

„1. Kluby, ktoré sú zapísané do oficiálnych súťaží profesionálneho charakteru na vnútroštátnej úrovni, môžu zapísať určitý počet zahraničných hráčov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Spoločenstva, ktorý bude stanovený v dohodách prijatých v tejto oblasti medzi RFEF, Liga Nacional de Fútbol Profesional (Národná liga profesionálneho futbalu) a Asociación de Futbolistas Españoles (Združenie španielskych futbalistov), v ktorých bude okrem iného stanovené, aký počet takýchto hráčov sa môže zúčastniť na zápase simultánne.

...“

- 15 Podľa dohody uzatvorenej 28. mája 1999 medzi RFEF a Národnou ligou profesionálneho futbalu počet hráčov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členských štátov a ktorí sa môžu zúčastniť na zápase v prvej lige simultánne je obmedzený na troch v sezónach 2000/2001 až 2004/2005 a, pokiaľ ide o druhú ligu, na troch v sezóne 2000/2001 ako aj 2001/2002 a dvoch hráčov na nasledujúce tri sezóny.
- 16 Rozhodnutím z 5. februára 2002 RFEF žiadosť pána Kahveciho zamietol. Pán Kahveci podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Consejo Superior de Deportes (Najvyššia rada pre šport).
- 17 Keďže toto odvolanie bolo rozhodnutím z 26. júna 2002 zamietnuté, pán Kahveci ho napadol na vnútroštátnom súde.
- 18 Za týchto okolností Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Najvyšší súd autonómnej oblasti Madrid) rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„[Je v rozpore s] článkom 37 [dodatkového protokolu] skutočnosť, že na takého športovca, o akého ide vo veci samej, teda profesionálneho športovca s tureckou štátnou príslušnosťou, s ktorým španielsky futbalový klub uzavrel zmluvu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, športová federácia uplatňuje právnu úpravu, na základe ktorej môžu kluby na vnútroštátnych zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích štátov, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru?“

O prejudiciálnej otázke

- 19 V súlade s článkom 104 ods. 3 prvým pododsekom rokovacieho poriadku, ak môže byť odpoveď na prejudiciálnu otázku jednoznačne vyvodená z judikatúry, Súdny dvor môže po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením, ktoré obsahuje odkaz na predchádzajúci rozsudok alebo na danú judikatúru.
- 20 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či zákaz akejkoľvek diskriminácie voči tureckým pracovníkom pôsobiacim na legálnom trhu práce členských štátov, pokiaľ ide o odmeňovanie a iné pracovné podmienky, ktorý je stanovený v článku 37 dodatkového protokolu ako aj v článku 10 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje skutočnosť, že sa na profesionálneho športovca s tureckou štátnou príslušnosťou, legálne zamestnaného klubom usadeným v niektorom členskom štáte, uplatňuje pravidlo prijaté športovým zväzom tohto štátu, na základe ktorého môžu kluby na vnútroštátnych zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích štátov, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.
- 21 Táto otázka je analogická s otázkou predloženou Súdnemu dvoru vo veciach, ktoré viedli k vyhláseniu rozsudkov 8. mája 2003, *Deutscher Handballbund* (C-438/00, Zb. s. I-4135), a 12. apríla 2005, *Simutenkov* (C-265/03, Zb. s. I-2579).
- 22 V rozsudku vo veci *Deutscher Handballbund*, už citovanom, Súdny dvor rozhodol, že článok 38 ods. 1 prvá zarážka Európskej dohody o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Slovenskou republikou na druhej strane, podpísanej 4. októbra 1993 v Luxembursku a schválenej v mene Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 94/909/ES, ESUO, Euratom z 19. decembra 1994 (Ú. v. ES L 359, s. 1, ďalej len „Dohoda o pridružení medzi Spoločenstvami a Slovenskom“) sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje skutočnosť, že sa na

profesionálneho športovca so slovenskou štátnou príslušnosťou, legálne zamestnaného klubom so sídlom v niektorom členskom štáte, uplatňuje pravidlo vydané športovým zväzom tohto štátu, na základe ktorého môžu kluby na ligových alebo pohárových zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích krajín, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

23 V rozsudku vo veci Simutenkov, už citovanom, predmetom ktorého boli rovnaké ustanovenia všeobecného nariadenia RFEF a dohody z 28. mája 1999 už citovanej v bode 15 tohto uznesenia, ako sú ustanovenia, ktoré sú predmetom sporu vo veci samej, Súdny dvor rozhodol, že článok 23 ods. 1 Dohody o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na druhej strane, podpísanej 24. júna 1994 na Korfu a schválenej v mene Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 97/800/ES, ESUO, Euratom z 30. októbra 1997 (Ú. v. ES L 327, s. 1, ďalej len „Dohoda o partnerstve medzi Spoločenstvami a Ruskom“) sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje skutočnosť, že sa na profesionálneho športovca s ruskou štátnou príslušnosťou, legálne zamestnaného klubom so sídlom v niektorom členskom štáte, uplatňuje pravidlo vydané športovým zväzom tohto štátu, na základe ktorého môžu kluby na vnútroštátnych zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích štátov, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

24 Súdny dvor najmä rozhodol, že pravidlo, ktoré obmedzuje počet profesionálnych hráčov, štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí môžu byť nominovaní do zápasov, sa týka pracovných podmienok, keďže má priamy dopad na účasť profesionálneho hráča uvedeného štátu už legálne zamestnaného v hostiteľskom členskom štáte na stretnutiach tejto súťaže (rozsudky Deutscher Handballbund, už citovaný, body 44 až 46, ako aj Simutenkov, už citovaný, body 32, 36 a 37).

25 Znenie článku 37 dodatkového protokolu je však veľmi podobné zneniu článku 38 ods. 1 prvá zarážka Dohody o pridružení medzi Spoločenstvami a Slovenskom, ako aj zneniu článku 23 ods. 1 Dohody o partnerstve medzi Spoločenstvami a Ruskom.

26 Článok 38 ods. 1 prvá zarážka Dohody o pridružení medzi Spoločenstvami a Slovenskom totiž znie takto:

„s prihliadnutím na podmienky a spôsoby uplatňované v každom členskom štáte... sa bude s pracovníkmi so slovenskou štátnou príslušnosťou, legálne zamestnanými na území niektorého členského štátu, zaobchádzať, pokiaľ ide o pracovné podmienky, odmeňovanie alebo prepúšťanie, v porovnaní so štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti“ [*neoficiálny preklad*].

27 Článok 23 ods. 1 Dohody o partnerstve medzi Spoločenstvami a Ruskom znie:

„S výhradou právnych predpisov, podmienok a postupov platných v každom členskom štáte Spoločenstvo a jeho členské štáty zaistia, aby sa ruským štátnym príslušníkom legálne zamestnaným na území niektorého členského štátu zaručilo, pokiaľ ide o pracovné podmienky, odmeňovanie alebo prepúšťanie, zaobchádzanie bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti v porovnaní s ich vlastnými štátnymi príslušníkmi.“ [*neoficiálny preklad*]

28 Ako to aj uviedol Súdny dvor, tieto ustanovenia stanovujú pre každý členský štát jasný, presný a bezpodmienečný zákaz zaobchádzať s pracovníkmi dotknutého tretieho štátu z dôvodu ich štátnej príslušnosti diskriminačne v porovnaní so štátnymi príslušníkmi daného členského štátu, pokiaľ ide o pracovné podmienky, odmeňovanie alebo prepúšťanie. Uvedených ustanovení sa preto môžu jednotlivci dovoľávať na súdoch členských štátov (rozsudky Deutscher Handballbund, už citovaný, body 28 až 30, a Simutenkov, už citovaný, body 22 až 24).

29 Toto konštatovanie je potrebné uplatniť na článok 37 dodatkového protokolu, keďže jeho znenie sa nijako podstatne neodlišuje od znenia článku 38 ods. 1 Dohody o pridružení medzi Spoločenstvami a Slovenskom, ako aj znenia článku 23 ods. 1 Dohody o partnerstve medzi Spoločenstvami a Ruskom. Okrem toho Súdny dvor už mal príležitosť konštatovať, že článok 10 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, ktorý preberá pravidlo stanovené v článku 37 dodatkového protokolu, stanovuje pre členské štáty jasný, presný a bezpodmienečný zákaz zaobchádzať diskriminačne na ujmu migrujúcich pracovníkov s tureckou štátnou príslušnosťou pôsobiacich na legálnom trhu práce týchto štátov na základe ich štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o odmeňovanie a iné pracovné podmienky (rozsudok z 8. mája 2003, Wählergruppe Gemeinsam, C-171/01, Zb. s. I-4301, bod 57).

30 Nakoniec, ako už Súdny dvor rozhodol, konštatovanie, podľa ktorého má priamy účinok zákaz diskriminácie pracovníkov s tureckou štátnou príslušnosťou pôsobiacich na legálnom trhu práce členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o odmeňovanie a iné pracovné podmienky, je v súlade s cieľom Dohody o pridružení. Jej cieľom je totiž založiť asociáciu určenú na podporu rozvoja obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami, vrátane postupného zavedenia voľného pohybu pracovníkov. Takýto cieľ umožňuje, aby Spoločenstvo uznalo priamy účinok ustanovení tejto dohody, ktoré zavádzajú zásady dostatočne presné a bezpodmienečné na to, aby ich mohol vnútroštátny súd uplatniť (rozsudok Wählergruppe Gemeinsam, už citovaný, body 62, 65 a 66).

31 Z vyššie uvedeného jasne vyplýva, že výklad uskutočnený Súdnym dvorom v rozsudkoch vo veci Deutscher Handballbund, už citovanej, a Simutenkov, už citovanej, je rovnako uplatniteľný v rámci Dohody o pridružení.

32 Je preto potrebné na prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že zákaz akejkoľvek diskriminácie voči tureckým pracovníkom pôsobiacim na legálnom trhu práce členských štátov, pokiaľ ide o odmeňovanie a iné pracovné podmienky, ktorý je stanovený v článku 37 dodatkového protokolu ako aj v článku 10 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje skutočnosť, že sa na profesionálneho

športovca s tureckou štátnou príslušnosťou, legálne zamestnaného klubom usadeným v niektorom členskom štáte, uplatňuje pravidlo prijaté športovým zväzom tohto štátu, na základe ktorého môžu kluby na vnútroštátnych zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích štátov, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

O trovách

33 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Zákaz akejkoľvek diskriminácie voči tureckým pracovníkom pôsobiacim na legálnom trhu práce členských štátov, pokiaľ ide o odmeňovanie a iné pracovné podmienky, ktorý je stanovený v článku 37 dodatkového protokolu podpísaného 23. novembra 1970 v Bruseli a uzavretého, schváleného a potvrdeného v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972, pripojeného k Dohode o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou, ako aj členskými štátmi EHS a Spoločenstvom, uzavretej, schválenej a potvrdenej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963, ako aj v článku 10 ods. 1 rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje skutočnosť, že sa na profesionálneho športovca s tureckou štátnou

príslušnosťou, legálne zamestnaného klubom usadeným v niektorom členskom štáte, uplatňuje pravidlo prijaté športovým zväzom tohto štátu, na základe ktorého môžu kluby na vnútroštátnych zápasoch využívať iba obmedzený počet hráčov pochádzajúcich z tretích štátov, ktoré nie sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

Podpisy